

Holtkampschool

Protocol Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

holtkamp-goes.nl

April 2023

Adres

Joseph Lunsiaan 5
4463 CV Goes

Contact

mail. holtkamp@prisma-scholen.nl
bel. 0113-270587

Voorwoord

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen.

In de praktijk blijkt dat het omgaan met signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld onzekerheid teweegbrengt. Dit protocol biedt een structuur aan en geeft handvatten hoe gehandeld kan worden bij een vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het doel van dit protocol is: een vermoeden van huiselijk geweld bespreekbaar maken en de signalen doorgeven voor eventuele verdere hulp. De taak van de school met betrekking tot kindermishandeling en huiselijk geweld, waarbij de oorzaak buiten de school ligt, is het signaleren en het aankaarten ervan bij de verantwoordelijke instanties. De school is niet verantwoordelijk voor de verandering van de situatie of voor de hulpverlening.

Binnen onze school hebben we diverse personen die de spil zijn in het aankaarten en bespreken van signalen van huiselijk geweld:

- Vertrouwenspersonen: Jack van Jole en Daniëlle van Loenhout
- Aandachtsfunctionaris: Kirsten van Heest
- Intern begeleiders: Miranda Böseler en Kirsten van Heest
- Directie: Martijn van den Aarssen

We werken met ParnasSys waarbinnen de signalen en gesprekken vastgelegd worden. Daarnaast werken we met de verwijfsindex waarbinnen we een signaal plaatsen wanneer er verdere stappen genomen moeten worden.

Inhoudsopgave

Voorwoord

2

Inhoudsopgave

3

Definitie: Huiselijk geweld en kindermishandeling

4

Huiselijk geweld

4

Kindermishandeling

4

Stappenplan bij een vermoeden van huiselijk geweld/ kindermishandeling

5

Stap 1: In kaart brengen van signalen

6

Stap 2: Collegiale consultatie

6

Stap 3: Gesprek met ouders/verzorgers

6

Stap 4: Wegen van het geweld of de kindermishandeling

7

Stap 5: Beslissen: hulp inzetten of melden

8

Afwegingskader Stap 6: Monitoren en Evalueren

8

Sociale kaart: adressen en telefoonnummers:

8

Bijlagen:

9

Bijlage 1: Observatiepunten

9

Bijlage 2: Signalenlijst huiselijk geweld/ kindermishandeling (4-12 jaar)

10

Definitie: Huiselijk geweld en kindermishandeling

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd. Met “huiselijke kring” worden (ex-)partners, familieleden, huisvrienden en mantelzorgers bedoeld. Het woord huiselijk verwijst niet naar de plaats van het delict (het kan zowel binnenshuis als buitenshuis plaatsvinden) maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Bij huiselijk geweld kan het gaan om lichamelijk, psychisch of seksueel geweld of dreiging daarmee. Het kan de vorm aannemen van (ex-)partnergeweld, kindermishandeling, verwaarlozing van ouderen of geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld.

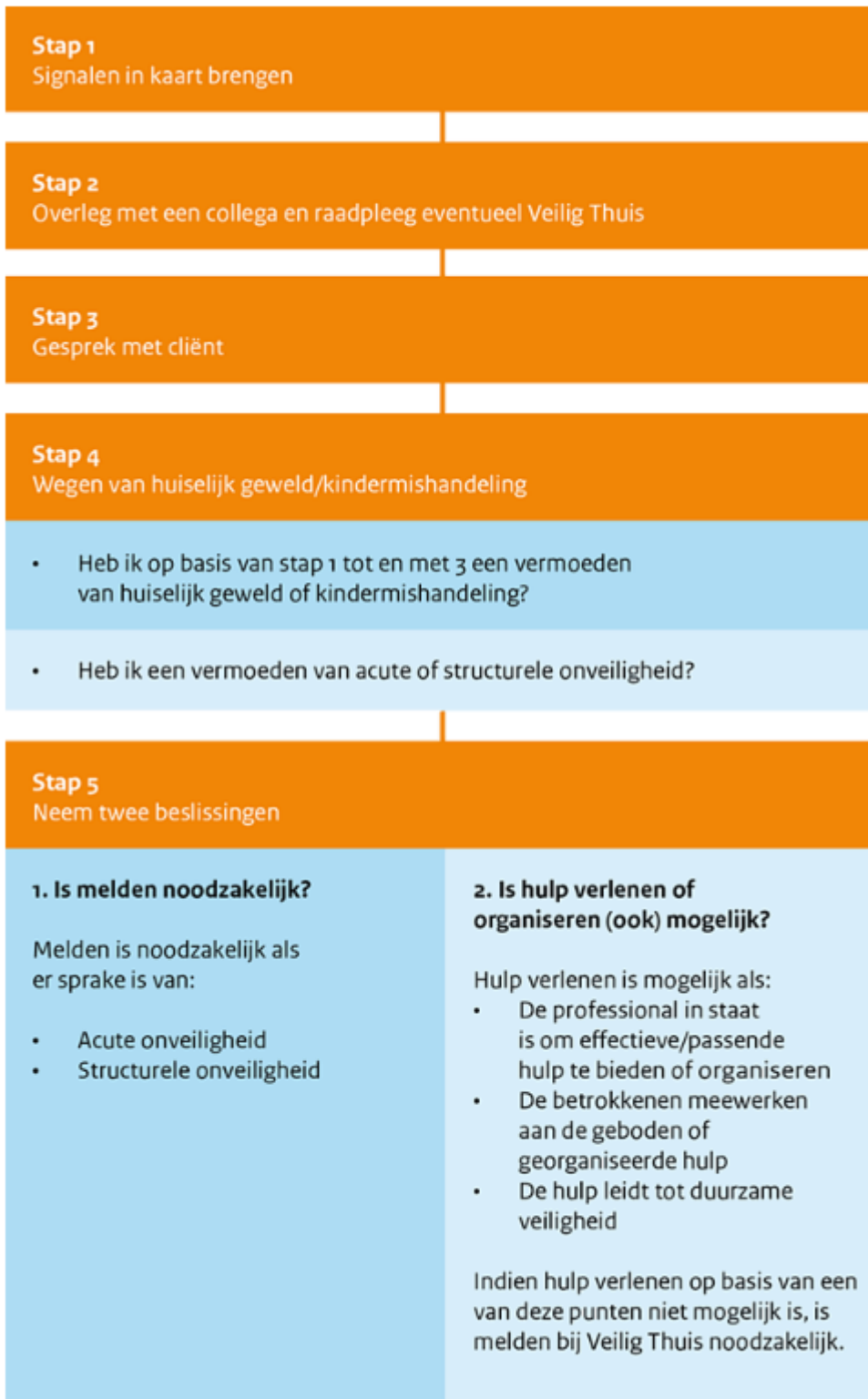
Kenmerken huiselijk geweld

Er is sprake van een (al dan niet verbroken) relatie tussen de pleger en het slachtoffer waardoor de pleger en het slachtoffer vaak ondanks het geweld- en soms noodgedwongen - deel blijven uitmaken van elkaars leefomgeving. Met het voorgaande hangt samen dat huiselijk geweld vaak een stelselmatig karakter heeft en een hoog recidive risico kent. Het geweld kenmerkt zich (in geval van partnergeweld) veelal door een cyclisch karakter. Er kan sprake zijn van een zekere mate van loyaliteit tussen slachtoffer en pleger. Er is veelal sprake van een verstoorde machtsverhouding tussen de bedreigde en de bedreigende partij.

Kindermishandeling

Onder kindermishandeling wordt verstaan elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten.

Stappenplan bij een vermoeden van huiselijk geweld/ kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast als notitie in ParnasSys.

Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van het signaleringsinstrument (zie bijlage 1 en 2) of maak gebruik van de signaleringskaart die te vinden is op internet (<https://signalenkaart.nl/>)

Door het aanklikken van één van de kleuren komt men in de juiste categorie.

- Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling.
- Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht. Ga vanaf groep 4 ook met de leerling in gesprek. Een belangrijke vraag om te stellen is. “Wat denk je dat dat papa of mama zou doen als ik dit vertel aan iemand anders” of “wat zou er gebeuren als ik dit met jouw papa of mama bespreek”?
- In Parnassys wordt gemeld dat er zorg is over een leerling. De beschrijving en evt. ingevulde signaleringslijsten worden op papier bewaard, los van het (digitale) leerlingdossier.
- Informeer in eerste instantie de aandachtsfunctionaris (Kirsten van Heest) en directie (Martijn van den Aarssen).

Stap 2: Collegiale consultatie

Bespreek de signalen met de aandachtsfunctionaris/ intern begeleider.

Vraag zo nodig ook advies aan Veilig thuis (het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling).

Het advies wordt gevraagd op basis van anonieme gegevens.

De aandachtsfunctionaris registreert en documenteert in eigen dossier (los van leerlingdossier en/of Parnassys). De intern begeleider of directeur melden de leerlingen bij de Verwijsindex.

Stap 3: Gesprek met ouders/verzorgers

In overleg met de aandachtsfunctionaris, directie of intern begeleider en evt. leerkracht wordt bepaald wie het gesprek voert. Tijdens het gesprek worden de signalen met de ouders/verzorgers besproken. Bespreek met het kind dat je de ouders gaat betrekken.

- leg de ouders/verzorgers het doel van het gesprek uit;
- beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;

- nodig de ouders/verzorgers uit om een reactie hierop te geven;
- kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen.
- bespreek welke hulp er al in de thuissituatie is en of dit passend genoeg is. Geef daarbij aan dat het zoeken naar meer passende hulp nodig is.

Stap 4: Wegen van het geweld of de kindermishandeling

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouders/verzorgers het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. In onderstaande figuur staat uitgezet welke stappen hierin te nemen.

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig; dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling
Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

Stap 5: Beslissen: hulp inzetten of melden

Op basis van de afweging in stap 4 wordt besloten of er hulp georganiseerd wordt of een melding gedaan wordt bij Veilig Thuis.

Ouders worden door de directie om samenspraak met de aandachtfunctionaris en/ of IB-er op de hoogte gebracht van de gekozen route.

Wanneer ervoor wordt gekozen hulp te organiseren, bepaalt de aandachtfunctionaris i.o.m. de directie, IB (en mogelijke externen) de route.

De aandachtfunctionaris/ IBer volgt de leerling, de ouder en/ of het gezin en legt gemaakte

afspraken vast in het leerlingdossier.

Indien de school een melding doet, wordt deze vooraf met ouders/verzorgers besproken.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouders/verzorgers, is alleen mogelijk als de veiligheid van het kind, de ouder of die van u zelf, in het geding is. De ouders ontvangen een mondelinge bevestiging van het besluit om melding te doen bij Veilig Thuis.

Afwegingskader Stap 6: Monitoren en Evalueren

Na de melding wordt de leerling gevolgd.

Vanuit Veilig Thuis wordt geen inhoudelijke informatie verstrekt. Wel kan de school geïnformeerd worden over de status. Wanneer op school de indruk ontstaat dat het toch niet goed gaat met de leerling, wordt opnieuw een melding gemaakt.

De school evalueert afgeronde trajecten intern.

Sociale kaart: adressen en telefoonnummers:

- Veilig Thuis

Algemene info-nummer van Veilig Thuis is 0800-2000

E-mailadres: info@veiligthuiszeeland.nl

- Jeugdbescherming West

Tel.nr. 0118 677600

Roozenburglaan 89

4337 JB Middelburg

- GGD

Tel.nr. 0113-249400

Westwal 37

4461 CM Goes

Bijlagen:

Bijlage 1: Observatiepunten

Vragen over 'opvallend gedrag van een leerling'

Naam leerling(e): _____

jongen/meisje

Leeftijd/groep: _____

1. Sinds wanneer vertoont het kind opvallend gedrag?
2. Is er de laatste tijd iets in het gedrag of in de situatie van het kind veranderd?
3. Het opvallende gedrag bestaat uit (zie ook bijlage 2):
4. Hoe is de verhouding tot de medeleerlingen?
5. Hoe is de uiterlijke verzorging van het kind, zoals kleding en dergelijke?
6. Hoe is de verhouding tot vrouwelijke/mannelijke leerkrachten?
7. Hoe is het contact tussen de school en de ouders?
8. Zijn er bijzonderheden over het gezin te melden? Indien mogelijk ook de bron vermelden.
9. Wat is er bij u bekend over eventuele broertjes en zusjes?
10. Zijn er opvallende veranderingen in de schoolresultaten?

Volgens de Wet op Persoonsregistraties hebben ouders het recht op inzage en correctie in het dossier van hun kind. Daarom dienen gegevens in het dossier zorgvuldig en zo objectief mogelijk te worden beschreven. Persoonlijke werkaantekeningen zijn geen onderdeel van het dossier en niet ter inzage voor ouders. Het is daarom belangrijk zeer zorgvuldig om te gaan met deze werkaantekeningen. Zet deze niet op naam. Zodra het mogelijk is vernietigt u ze.

Bijlage 2: Signalenlijst huiselijk geweld/ kindermishandeling (4-12 jaar)

Als kinderen mishandeld, verwaarloosd en/of misbruikt worden, kunnen ze signalen uitzenden. Het gebruik van een signalenlijst kan zinvol zijn, maar biedt ook een zekere mate van schijnzekerheid. De meeste signalen zijn namelijk stressindicatoren, die aangeven dat er iets met het kind aan de hand is.

Dit kan ook iets anders zijn dan kindermishandeling en huiselijk geweld (chtscheiding, overlijden van een familielid, enz.). Hoe meer signalen van deze lijst een kind te zien geeft, hoe groter de kans dat er sprake zou kunnen zijn van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Het is niet de bedoeling om aan de hand van een signalenlijst het 'bewijs' te leveren van de mishandeling. Het is wel mogelijk om een vermoeden van mishandeling meer te onderbouwen naarmate er meer signalen uit deze lijst geconstateerd worden. Een goed beargumenteerd vermoeden is voldoende om in actie te komen!

1. Lichamelijke signalen

- wit gezicht (slaaptekort)
- hoofdpijn, (onder)buikpijn
- blauwe plekken, schaafplekken, brandwonden, gebroken ledematen
- slecht verzorgd er uit zien
- geslachtsziekte
- jeuk of infectie bij vagina en anus
- urineweginfecties
- vermageren of dikker worden
- pijn in bovenbenen, samengeknepen bovenbenen
- houterige lichaamsbeweging
- niet zindelijk (urine/ontlasting)
- zwangerschap
- lichamenlijk letsel
- achterblijven in taal-, spraak-, motorische, emotionele en/of cognitieve ontwikkeling

2. Gedragssignalen

- somber, lusteloos, in zichzelf gekeerd
- eetproblemen
- slaapstoornissen
- schrikken bij aanraking
- hyperactief
- agressief
- plotselinge gedragsverandering (stiller, extra druk, stoer, agressief)
- vastklampen of abnormaal afstand houden
- isolement tegenover leeftijdgenoten
- zelfvernietigend gedrag (bv. haren uittrekken, praten over dood willen gaan/zijn, suïcidepoging)
- geheugen en concentratiestoornissen
- achteruitgang van leerprestaties
- overijverig

- zich aanpassen aan ieders verwachtingen, geen eigen initiatief
- extreem zorgzaam en verantwoordelijk gedrag
- verstandelijk reageren, gevoelens niet tonen (ouwelijk gedrag)
- geseksualiseerd ("verleiden") gedrag, seksueel getint taalgebruik
- opvallend grote kennis over seksualiteit (niet passend bij de leeftijd)
- verhalen of dromen over seksueel misbruik, soms in tekeningen
- geen spontaan bewegingsspel
- moeite met uitkleden voor gymles of niet meedoen met gym
- spijbelen, weglopen van huis
- stelen, brandstichting
- verslaving aan alcohol of drugs

3. Kenmerken ouders/gezin

- ouder troost kind niet bij huilen
- ouder klaagt overmatig over het kind, toont weinig belangstelling
- ouder heeft irreële verwachtingen ten aanzien van het kind
- ouder is zelf mishandeld of heeft psychiatrische- of verslavingsproblemen
- ouder gaat steeds naar andere artsen/ziekenhuizen ('shopping')
- ouder komt afspraken niet na
- kind opeens van school halen
- aangeven het bijna niet meer aan te kunnen
- 'multi-problem' gezin
- ouder die er alleen voorstaat
- regelmatig wisselende samenstelling van gezin
- isolement
- vaak verhuizen
- sociaal-economische problemen: werkloosheid, slechte behuizing, migratie, etc.
- veel ziekte in het gezin
- geweld wordt gezien als middel om problemen op te lossen

4. Signalen die specifiek zijn voor kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld

- agressie: kopiëren van gewelddadig gedrag van vader (sommige jongeren, m.n. jongens kopiëren hun vaders gedrag door hun moeder of jongere broertjes/zusjes te slaan), agressie naar medeleerlingen. leeftijdgenoten, agressie en wreedheid naar dieren
- alcohol- of drugsgebruik
- opstandigheid, angst, depressie
- negatief zelfbeeld
- passiviteit en teruggetrokkenheid, verlegenheid
- gebrek aan energie voor schoolactiviteiten
- zichzelf beschuldigen
- suïcidaliteit
- sociaal isolement: proberen thuissituatie geheim te houden en ondertussen aansluiting te vinden met leeftijdsgenoten (zonder ze mee naar huis te nemen)
- gebrek aan sociale vaardigheden
- vaak wordt de verkeerde diagnose ADHD gesteld

Holtkampschool

holtkamp-goes.nl

Adres

Joseph Lunsiaan 5
4463 CV Goes

Contact

mail. holtkamp@prisma-scholen.nl
bel. 0113-270587